

## 14. 9. 2025 – Nový a starý král

### 1. čtení: Job 2

**Píseň:** S256 – „Apoštolská“

**Základ kázání:** 1Sam 16, 14-23

**Kázání:** Milí shromáždění,

moderního čtenáře obvykle na biblických textech zaráží, co bylo pro starověké pisatele i mnohé adresáty samozřejmé. Tak i dnešní příběh pravděpodobně víc vzbuzuje pozornost „zlým duchem od Hospodina,“ než trvale šokujícím vztahem starého a nového krále.

Vždyť Bůh je dobrý! Jak by mohl posílat *zlého* ducha? Ale pro starověkého člověka to *tak* samozřejmé, že pro všechny zúčastněné je *očividné*, že je to zlý duch *od Boha*.

Nikdo o tom nediskutoval, nedumal. *Nepochyboval*. Ani král Saul – vždyť právě on dobře ví, že *již je Bohem zavržen* jako král. Nepochybují ani jeho služebníci, kamarádi, blízcí, zaměstnanci. Všem je jasné, co se děje. Dokonce natolik, že okamžitě přicházejí s řešením.

Protože když jsou pro nás samozřejmé také špatná situace, snadno a bleskově *činíme řešení*. Jako i Job vůči své manželce. Tak i Saulovi služebníci: Na *zlého ducha* od Hospodina pomůže něco tak obyčejného, jako je hudba. Samozřejmě od někoho, kdo umí hezky hrát. Banální. Prosté. Pro moderního člověka podivné až absurdní. Copak Bůh může posílat *zlo*? A my můžeme i *zlo* i *od Boha* přemáhat takhle snadno – naprosto všední činností *dobra*?

No, očividně. Stačilo zabrnkat na kytaru a zlý duch *od Hospodina* byl pryč. *Od Bohem zavrženého* krále. Který si ho stoprocentně zasloužil! A navíc hudbou z rukou *nového*, Bohem pomazaného krále!

Kdyby náhodou ironie biblických příběhů nebila do očí.

Až se skoro zdá, že ten Ježíš se s těmi zlými duchy možná až moc mazal. Když přece stačí trocha dobra, a i zlí duchové *od Hospodina* odcházejí. Jenže oni *nejdou* všichni zlí duchové *od Boha*. A ti *od Boha* jsou samozřejmě snazší k odehnání – *vše*, co Bůh činí, je pro lidské dobro. I to, co vnímáme jako *zlo* – i *démonské*. I *vše*, co vnímám jako nespravedlnost třeba Saul. Job. Jobova manželka. Bude David. Ježíš Kristus. A kdo trpěl víc než Boží Syn?

Zlý duch pak není nic magického nebo esoterického. Jakkoli právě tyto oblasti zcela matou i člověka moderního. Zlý duch, potažmo démon, je slovo snažící se popsat obtížně popsatelnou skutečnost, která je však dodneška běžnou zkušeností: Člověk, kterého i dobře známe, se najednou chová jako někdo úplně jiný.

Když ho jakoby „posedl“ „zlý“ „duch“ například hněvu. Spravedlivého i nespravedlivého. Nebo „duch“ chamtivosti. Nebo strachu. Nebo veliké bolesti. Nebo sobectví a lenosti. Nebo nesobectví a obětavosti (je to „dobrý“ duch?). Nebo alkoholu nebo drog. Nebo rozmazlenosti. Hlouposti i nemístné důvěřivosti. Ničivých priorit. Těžké nemoci tělesné nebo duševní. Moci. V těchto i dalších situacích je ostatním zřejmé, že na druhého „zasedlo“ něco jiného. Podivného. Nadosobního. Odjinud. A změnilo to jednání bližního k nepoznání.

Tak strašně snadno. Zcela běžně. Ačkoli pro „posedlé“ je takřka nemožné se z tohoto ovládnutí vymanit vlastními silami. Už z nadvlády hněvu, bolesti, hlouposti, lží, těžkých nemocí, pověr, uraženosti...

A tak samozřejmě *je možné* zahnat zlé duchy, demony, zlá působení a síly – *výhradně* dobrem. Dobrem nesobeckým. Obětavým. Nebo je tím alespoň umenšit. Oslabit. Jak to opět očividně funguje i ve všech před chvílí zmíněných situacích – i dalších. Protože nesobecké dobro – dobro *pro bližního* – je Božím obrazem v člověku. Je *božským* jednáním. Jakkoli vždy nedokonalým v lidském podání.

A jak je to nápadné v neslýchané situaci zavrženého krále Saula a právě pomazaného krále Davida. Místo aby se David pokusil Saula odstranit, sesadit nebo zabít – vždyť je to zavržený král! Nelíbí se nám – tak ho pojd'me zastřelit! Místo aby David hrál Saulovi *špatně* – vždyť si trest od Boha *očividně* zaslouží!

David činil *vytrvale* pravý opak *lidského*. Přirozeného. Normálního. *Spravedlivého*. Činil, co je *božské*. Činil *obětavé* dobro. Které tak snadno přemůže i zlého ducha od *Hospodina*!

Ale to je pro moderního člověka opět *v rozporu*! Jak by David mohl *dobrem* Božího obrazu *jednat proti* Bohu! Vždyť ten zlý duch je od *Hospodina*, a tak je jím Saul přece trápen *správně*! Zaslouženě! *Nesmíme* jednat proti Bohu – ani proti jeho *zlému* duchu!

Bůh přece *nečiní* dobro zlým! Bůh *neodpouští*. Nesmilovává se. *Nezve* k lásce k bližním ani k nepřátelům! Nevyhání zlé duchy ani demony. Nepřemáhá nemoci ani zlo. Nevysvobozuje člověka ze *všech* otroctví...

Aha, no jo vlastně... A právě u Davida se tento moment bude vracet opakovaně!

Tak ani pro židy není dnešní oddíl problémem. To jen křesťané, tak často zachumlaní do svých pohanských věr a omylů, *mají pořád dokola problém s Biblí*. I v oddílech tak zřetelně kristovských a božských, až to bolí. Křesťany často víc než lidi bez vyznání.

A tak přišel nový, božský král za starým a zavrženým. Pokorný a služebný za arogantním, manipulujícím, neschopným. Statečný bohatýr, bojovník, muž hbitý v řeči, který uměl hrát na citaru a pohledný za *Saulem*. Který statečným bohatýrem nikdy nebyl (následující oddíl!). Bojovníkem moc také ne. Hbitým v řeči ještě méně. A na hudební nástroj neuměl zřejmě žádný. Jen tedy vysoký a pohledný byl.

A ten *lepší* sloužil *horšímu*. Lepší morálně, dovednostmi, rozhodnutími, talenty i Božím vyvolením sloužil *horšímu* morálně, dovednostmi, rozhodnutími, talenty i Božím zavržením. Čerstvě pomazaný mesiáš mesiášovi *zavrženému*. Nový, nastupující král králi starému. Dobrý vládce vládci špatnému. Pro *spásu toho zlého*. A bude to tak zbývajících asi patnáct kapitol. Do Saulovy smrti. Kterou David převelice *opláče*.

Ačkoli Saul bude Davida opakovaně pronásledovat. A pokoušet se ho zabít.

Nic z toho nedává z lidského pohledu smysl. Všechno je to proti lidské přirozenosti. Zlé a špatné máme přece likvidovat a odstraňovat a zabíjet. Zejména mocné a vládce! Ne jim sloužit *Boží spásou*, tj. záchranou. Jako David Saulovi. Jako Kristus také Herodovi i Pilátovi i všem ostatním. Jako už Křtitel Herodovi. Jako proroci všem králům Božího lidu.

Jenže to je ale nakonec docela dlouhá a podložená tradice...

Také proto je *David* předobrazem božského mesiáše se vším všudy. Protože stejně jako *mladý* Saul činil, *co je dobré*. *Proti* lidským názorům, tradicím, politikám i přirozenosti (1Sam 10+11!) – které se za tři tisíce let *nezměnily*. Jakkoli si nalháváme, jak se přece „změnil svět.“ I dnes jsou neoblíbení politici i veřejné osoby střídány, propichovány, vyhazovány z oken nebo do povětří. Protože se *nám* nelíbí, co říkají. Co dělají. Protože jsou podle *nás* zlí. Ať už v tom máme pravdu nebo ne. Kdepak je zachraňovat před zlem skrze nezištné dobro spásy!

To je příliš božské. A *proto* tak jednal David i Abram i mnozí další. David přicházel hrát tomu *zasloužené, spravedlivě* trpícímu Saulovi.

Ačkoli byl vlastně ukraden od rodiny. A tento *nový* král se dokonce *skamarádil* s králem starým. Saul si Davida velice oblíbil. Dokonce si ho *zamiloval*! A pak, že láska k nepřátelům je až něco Ježíšovského!

A to ačkoli na Saulovo *obrácení* nedošlo. A vlastně nedojde. Odehraje se jedna, dvě situace, v nichž nahlédne své zlo. Ale k obrácení *sebe sama* to Saul nedotáhne. Také proto nakonec zemře tak potupnou smrtí.

Ale ani *Boží zavržení* ho nezbavilo šance na obrácení, pokání. A tak na spásu. A tak na záchranu. Dokonce *Bůh sám* poslal Samuela, aby riskoval život pomazáním *nového* krále, když starý byl ještě u moci – aby David *přinesl vykoupení* a *nabídl spásu* tomu už šílícímu Saulovi. Jehož nejen kralování litoval Samuel. I Bůh.

Vždyť i ten Ježíš to říkal: Spravedlivé jsem pozvat *nepřišel*. Přišel jsem pozvat *hříšníky*. Vždyť i v nebi je mnohem větší radost nad jedním obráceným hříšníkem než nad zástupy spravedlivých. Zejména když chceme mít plné kostely! A koho je víc – hříšníků, nebo spravedlivých?

Bůh a kostely jsou přece v *první řadě pro hříšníky*. Pro *pokání* a *obrácení* k následování příkladu Hospodinova. I celá svatá Písma jsou psána jako *vzdoropodnik* proti hříchu. Jako nástroj spásy hříšného člověka. Proto *každého* člověka. Nic z toho by neexistovalo, kdyby každý člověk jednal božsky v podstatě neustále (Gn 1-3!).

Tak by ani ten Job neměl překvapovat: Ačkoli byl nemocen, zavržen, přišel o všechny děti a všechno, o co se namáhal, tak v odpovědi *vynadal* své manželce. Která mu doporučila umřít. Aby už „neoxidoval“ tím svým nespravedlivým utrpením – ani svou manželku!

„Ženo bláhová, to máme od Boha přijímat jen dobro, kdežto věci zlé přijímat nebudeme?“ A nesrovnatelně přesněji kralický překlad: „Ženo *bláznivá* (!), dobrých věcí od Boha brát *budeme*? Zlých pak přijímat *nebudeme*?“

V tom všem se Job svými rty neprohřešil. Tak samozřejmě David stejně. Jako praotcové. Jako Kristus. Jako i židé dodnes vyznávají, že tisíceletí trpí, protože *nesou hřích lidského světa*. Tak nápadně kristovsky.

Tak často kristovštěji než křesťané.

**Amen.**

**Píseň:** EZ530 – Snesli jsme mnohé těžkosti